

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ¹**

**ФАКУЛЬТЕТ германської філології і
перекладу**

**Кафедра германської
філології**

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Фразеологічні одиниці в німецькій мові:
перекладацький аспект»**

Спеціальність²:

035 Філологія

**Спеціалізація: 035.041 Германські мови і
літератури (переклад включно), перша –
англійська**

**Освітня програма: Англійська мова і друга
іноземна мова: усний і письмовий переклад у
бізнес-комунікації**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський рівень)
Кафедра	германської філології
Факультет	германської філології і перекладу
Викладач	Дубровська Ірина Борисівна, кандидат філологічних наук, доцент
Статус дисципліни³	вибіркова
Курс, семестр⁴	III, 5 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЕКТС; 90 годин
Мова викладання	німецька, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	У даному спецкурсі розглядаються проблеми усного та письмового перекладу фразеологічних та пареміологічних одиниць німецької мови, формуються базові знання з теорії і практики усного та письмового паралельного перекладу з другої іноземної (німецької) та української мов, враховуючи лексичні, а також синтаксичні, композиційні, морфологічні особливості усного та письмового дискурсу. Зміст навчальної дисципліни розкривається в трьох змістових модулях, у яких закладається теоретико-методологічна база паралельного перекладу та термінологічний апарат, здійснюється когнітивний підхід до перекладу текстів усного та письмового дискурсу, аналізуються перекладацькі стратегії, що застосовуються у процесі трансформації

¹ Поряд з логотипом КНЛУ рекомендується вставляти логотип факультету.

² Спеціальність / спеціалізація / ОП зазначаються за наявності.

³ Обрати з: а) вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки; б) дисципліна вільного вибору студента; в) дисципліна українознавчого спрямування.

⁴ Крім дисциплін вільного вибору студентів.

	текстів усного та письмового дискурсу. Важливе місце в курсі відводиться вивченню типологічних особливостей двомовного перекладу, оволодінню сучасними інформаційними технологіями та спеціальною апаратурою для виконання усного та письмового перекладу, набуттю практичних навичок у професійній діяльності викладача іноземної мови та перекладача. Протягом вивчення спецкурсу поглиблюються наукові уявлення про завдання, об'єкт, предмет перекладознавчої наукової дисципліни; визначаються дефініції головних понять теорії та практики усного і письмового перекладу, пропонується виконання практичних завдань з двомовного перекладу.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою вивчення навчальної дисципліни «Фразеологічний аспект» є розширення і поглиблення знань у галузі во – філологів та перекладачів, ознайомлення магістрантів німецько-української лексики та фразеології, перекладі лінгвістичної бази знань для написання магістерських продовження дослідної роботи майбутніх фахівців.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Результати навчання студентів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою.
Компетентності⁵ (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та пр (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) що передбачає застосування теорій та методів філологічної невизначеністю умов перекладацької діяльності. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК) ЗК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною (німецько ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти навч ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати л ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних т ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, здатні ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших профес галузей знань / видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 13. Здатність до особистісного і професійного розвитку, само професійній діяльності. ЗК 14. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість м розвитку сфери професійної діяльності. ЗК 15. Здатність розвивати в собі гнучкість і системність мис соціальних і професійних проблем. ЗК 16. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкуль спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і вироб толерантність і повагу до культурної різноманітності. ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК) ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних на ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розум світового літературознавства. ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та н ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурува

⁵ Формуються у термінах знань / умінь / навичок / комунікації / автономності або в описі набутих м'яких навичок.

матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних
 ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та пр
 та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації
 професійній спільноті та за
 на результати досліджень та інновацій.
 ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної о
 вирішення професійних завдань: керування науковою т
 фахової експертизи, консультування.
 ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною терміно
 ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логі
 прагматичного результату.
 ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися англійською та
 професійноорієнтованих ситуаціях.
 ФК 10. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, вико
 терміновживання та вимог наукового стилю.
 ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участ
 круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузях лінгвісти
 ФК 12. Здатність використовувати професійно орієнтов
 дослідження мовних і мовленнєвих об'єктів, явищ і процесі
 завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмо
 різноманітних за змістом і жанром текстів державною, а
 ФК 14. Володіння сучасними методичними напрям
 викладання, консультування, підтримки та оцінювання сту
 ФК 15. Здатність ефективно використовувати набуті лінге
 англійської та другої іноземної мов.
 ФК 16. Володіння методами та формами викладання англій
 зорганізації виховної діяльності в академгрупі; розуміння ос
 специфіки діяльності педагога у закладах вищої освіти; зда
 і методичні матеріали до неї.
 ФК 17. Здатність до ефективного іншомовного, а так
 професійній діяльності.
 ФК 18. Володіння принципами професійної поведінки виклада
 та матеріали до засідань кафедри, інших колегіальних орга
 ФК 19. Знання ролі перекладача та принципів
 забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцін
 ФК 20. Знання змісту процесу письмового перекладу; зд
 послідовний текст; здатність перекладати різні види тек
 наповнення.
 ФК 21. Знання стилістичних реєстрів і способів їх перенос
 ФК 22. Уміння точно і швидко передавати фактичну ін
 протягом усього завдання, перефразовуючи значення складн
 еквівалента у мові перекладу.

Види занять і їхній розподіл за годинами

Види занять і їхній розподіл за годинами	Кількість годин				
	денна форма				
	Р а з о м	у тому числі			
		лек ції	семі нарськ і і практи чні занят тя	самос тійна робот а	
	1	2	3	4	5
Змістовий модуль					
Тема 1. Історичний та лінгвістичний аналіз словникового складу німецької та української мов. Шляхи збагачення лексики					
	8	2	4	2	

	німецької та української мов. Запозичення з німецької мови та особливості перекладу запозичених слів.					
	Тема 2. Парадигматичні відношення у фразеології. Лексико-семантичні фразеологічні паралелі. Проблематика перекладу.	8	2	4	2	
	Тема 3. Фразеологічні одиниці та їх класифікація в німецькій мові. Проблематика перекладу.	8	2	4	2	
	Тема 4. Фразеологічні одиниці та їх класифікація в німецькій мові. Проблематика перекладу.	8	2	4	2	
	Тема 5. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках формальної відповідності й еквівалентності. Способи перекладу фразеологічних одиниць.	8	2	4	2	
	Тема 6. Перекладацькі відповідники: еквіваленти; варіанти; контекстуальні замітники. Типи лексичних трансформацій при перекладі фразеологізмів. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.	8	2	4	2	
	Тема 7. Типи лексичних трансформацій при перекладі фразеологізмів. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.	8	2	4	2	
	Тема 8. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.	8	2	4	2	
	Тема 9. Пареміологічні одиниці німецької та української мов. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними. Переклад пареміологічних одиниць.	8	2	4	2	

	Тема 10. Переклад ФО та ПО у текстах різного мовного дискурсу.	8	2	4	2
	Тема 11. Територіальна та соціальна диференціація ФО німецької та української мови та особливості їх відтворення у перекладі.	8	2	4	2
	Тема 12. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними.	8	2	4	2
	Тема 13. Фразеологічні одиниці німецької та української мов. Проблема відповідностей і розбіжностей між ними.	8	2	4	2
	Тема 14. ПО (Прислів'я та приказки) німецької та української мов. Переклад пареміологічних одиниць.	8	2	4	2
	Тема 15. Пареміологічні одиниці німецької та української мов.	8	2	4	2
	Усього годин	90	30	60	30
	Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни				
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	Бали	оцінка			
	90-100	“відмінно”			
	75-89	“добре”			
	60-74	“задовільно”			
	59 і менше	“незадовільно”			
	Неявка на МКР				
	Організація підсумкового контролю (у тому числі алгоритм визначення підсумкового рейтингового бала студента з навчальної дисципліни)				
	Семестровий рейтинговий бал Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень магістрантів однакова для всіх дисциплін. У структурі кожного модуля з усіх навчальних дисциплін оцінюються такі складники:				
	Аудиторна робота студента		Самостійна робота студента		
	Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній				

шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи		
Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
100 – 100	A	Відмінно
92 – 89	B	добре
85 – 81	C	
76 – 74	D	задовільно
70 – 65	E	
60 – 59	FX	незадовільно
На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє: • оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”); • кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою); • оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).		

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є успішне опанування курсів із вступу до мовознавства, англійської та другої іноземної мови, німецької та української літератури у світовому контексті, філософії, вступу до перекладознавства, теорії і

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

	практики письмового перекладу з англійської мови, латинської мови. Студенти мають знати: основні теоретичні мовознавчі дисципліни, лінгвокраїнознавство, <i>теоретичні основи</i> перекладознавчих дисциплін, серед яких: вступ до перекладознавства, теорія і практика усного та письмового перекладу з першої та другої іноземної мови. Володіти навичками з практики другої іноземної мови (німецької) рівня B1 Вміти: удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний рівень; використовувати фундаментальні знання з філології в сфері професійної діяльності; володіти методологією філологічних досліджень; досягати функціонально-стилістичної адекватності перекладеного тексту, забезпечувати його смислову й комунікативну цілісність; редагувати перекладені тексти згідно з нормами мови перекладу; організувати власну професійну діяльність і самовдосконалення в галузі перекладу.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основні: Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови. Лекції та семінари: Навчальний посібник / 3-тє вид., переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 416 с. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с. Левицький В.В. Лексикологія німецької мови: посібник. Вінниця : Нова книга, 2014. 392 с. Міщенко А.Л. Посібник з художнього перекладу до курсу ТПП. – Вінниця: Вид-во Нова книга, 2003. 200 с. Паславська А. Практикум з лексикології німецької мови. Синегуб С. В. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посібник. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с. Теорія і практика перекладу (німецька мова) : підр. для студ. ВНЗ / [уклад. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М.]. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с. Kautz Ulrich. Das Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2002. 640 S. Koller Werner. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Wiebelsheim : Quelle & Meyer Verlag, 2004. 343 S. Oguy O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnyts'a : Nowa knyha, 2003. 416 S. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Max Niemeyer Verlag 1996. 306 S. Додаткові Словник української мови. Академічний тлумачний словник. URL: www.sum.in.ua

	Українські словники та довідники. URL: www.slovopedia.org.ua Agricola E. Wörter und Wendungen. Wörterbuch zum deutschen Sprachgebrauch. Leipzig, Bibliographisches Institut, 1977. 818 S. Havris' W, Proroczenko O. Deutsch-Ukrainisches Phraseologisches Wörterbuch. Kiew : Radjanska Schkola, 1985. 382 S. DUDEN 8: Sinn- und Sachverwandte Wörter. Mannheim : Duden-Verlag, 1985. DUDEN 10: Bedeutungswörterbuch. Wortbildung und Wortschatz. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 1104 S. DUDEN 11: Redewendungen. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 960 S.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за <i>накопичувальною системою</i>. <i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності. <u>Система оцінювання результатів навчання студентів</u> У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10 . Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50. <i>Модульний контроль</i>. Семестровому контролю з навчальної дисципліни передуює написання студентами модульної контрольної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від «01» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 12 від «29»
квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)